

(Güncel Bir Konuda Dava Dilekçesi Örneği)

**BANKALARIN “HORTUMLANMASI”NI
ÖNLEYECEK YASA DEĞİŞİKLİKLERİ İÇİN
DEVLETE MÜRACAAT DİLEKÇESİ***

*Prof.Dr. Hayri DOMANIÇ***

**DİLEKÇE HAKKINI DÜZENLEYEN ANAYASA’NIN 74.
MADDESİ İLE BU KONUYA ÖZEL 2443 SAYILI KANUNA
MÜSTENİDEN:**

- 1) Anayasanın 108. maddesi gereğince gerekli denetimin yapılması için,
Sayın CUMHURBAŞKANLIĞINA,
- 2) Bankalar Kanunu gereğince yeterli denetimin yapılması için,
 - a) Sayın HAZİNE MÜSTEŞARLIĞINA,
 - b) Sayın BANKACILIK DÜZENLEME ve DENETLEME KURUMU
BAŞKANLIĞINA,
 - c) Sayın TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI GENEL
MÜDÜRLÜĞÜNE,
 - d) Sayın BANKALAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA,
 - e) Sayın Ana Muhalefet Partisi CUMHURİYET HALK PARTİSİ
SAYIN BAŞKANLIĞINA,

KONU: Bankaların batmasının en önemli sebeplerinin:

- 1) Bankaları denetlemekle yükümlü Devlet memurlarının gereği gibi sorumluluğunu engelleyen Anayasanın 40, 125 ve 129. maddeleri ile Bankalar Kanununun 24-6. maddesinin değiştirilmesi ve DENETLEMİYİ İHMAL EDEN memurların DOĞRUDAN sorumlu tutulması;
- 2) Tüm Devlet bankaları ile özel bankalarda birbirinin aynı olup, hemen hemen tüm maddeleri emredici kanunlara aykırı bulunan ve Kredi

* Hakem denetiminden geçirilmemiştir.

** İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Emekli Öğretim Üyesi.

borçlularını, dolayısıyla bankaları batıran KREDİ SÖZLEŞMELERİNİN, Emredici Hukuka uygun olarak düzeltilmesi talepleridir.

BANKALARIN BATMASININ BAŞLICA SEBEPLERİ:

- “ES VE ÇOCUKLARA” MAL KAÇIRMA DEĞİL,
- GENİŞ YASAL YETKİLERİNE RAĞMEN DEVLETİN BANKALARI GEREĞİ GİBİ DENETLEMESİ,
- DENETLEME GÖREVİNİ İHMAL VE SUİSTİMAL EDEN MEMURLARI ZAMANINDA CEZALANDIRMAMASI İLE
- İNANILMAZ DERECEDE AĞIR VE GEÇERSİZ ŞARTLAR İÇEREN KREDİ SÖZLEŞMELERİNİN KREDİ BORÇLULARINI DA BORÇLARINI ÖDEYEMEZ HALE GETİRMESİDİR.

1) Devlet iznile kurulan bankaların tüm işlemleri BDDK. Devlet denetiminde bulunmasına ve Bankalar Kanunu gereğince bankaları her gün denetleyebilen ve denetleme zorunda bulunan BDDK. gereğinde bankaların tüm yönetim üyelerini kendi devlet memuru üyelerle değiştirebilmesine rağmen banka hortumlamalarının önlenememesinin birinci sebebi hatalı yasal düzenleme nedeniyle BDDK. denetçilerile banka yönetim ve denetiminde görevlendirilen memur üyelerin İHMAL VE HATALARININ YAPTIRIMSIZ KALMASIDIR. Bu hatalı düzenlemenin özeti şöyledir:

a) 4389 sayılı Bankalar Kanununun 24-6. maddesine göre:

“Mülga 3182 sayılı Bankalar Kanununun 64 ve 65 inci maddeleri ile bu Kanunun 14 üncü maddesi uyarınca işlem yapılan bankalarla ilgili olarak, Bakan, Fon veya Kurum tarafından atanan yönetim kurulu ve denetleme kurulu üyeleri aleyhine görevlerinin İFASI SEBEBİYLE AÇILAN VE AÇILACAK DAVALAR, FON ALEYHİNE AÇILMIŞ SAYILIR. BU KİŞİLERİN GÖREVLERİNİ KÖTÜYE kullandıklarına hükmolunması halinde kendilerine rücu edilir. Bu kanunda yer alan cezalara ilişkin suçlar için yapılacak kovuşturmalar bu maddede belirtilen usule tabidir.

Bu fıkra hükmü Kurul, Kurum, Fon Yönetim Kurulu ve Fonun bu Kanunda yazılı görevlere ilişkin karar, eylem ve işlemleri nedeniyle, KİŞİLERİN, UĞRADIKLARI ZARARLARDAN DOLAYI KÜRUL VE FON YÖNETİM KURULU ÜYELERİ İLE KURUM VE FON PERSONELİ ALEYHİNE AÇTIKLARI VE AÇACAKLARI DAVALAR HAKKINDA DA UYGULANIR.

Fon tarafından 15 inci maddenin (7) numaralı fıkrasının (a) bendine istinaden atanan yönetim ve denetim kurulu üyeleri ile yönetim ve denetimi veya hisseleri Fona intikal eden bankaların iştiraklerinde bu bankaları temsilen görev yapan YÖNETİM VE DENETİM KURULU ÜYELERİ

ALEYHİNE görevlerinin ifası sebebiyle açılan ve açılacak her TÜRLÜ TAZMİNAT ve alacak davaları FON ALEYHİNE AÇILMIŞ SAYILIR. Bu kişilerin görevlerini KÖTÜYE KULLANDIKLARINA HÜKMOLUNMASI halinde kendilerine rücu edilir. Bu şekilde atanan yöneticilere bu iştiraklerin kamu borçları nedeniyle şahsi sorumluluk yüklenemez.”

TK. 336-341 (309) gereğince bankalar dahil, tüm anonim şirketlerde kusurlu yönetim ve denetim kurulu üyelerini şirket ve ortaklar ile alacaklıları doğrudan dava edebilmesine ve bu kuralın özel banka yönetici ve denetçileri de kapsamına karşılık 24 - 6. maddeye göre BDDK'nın bankalarda tedbiren görevlendirdiği Devlet memurlarını, doğrudan dava edememekte ve sorumluluk davası ancak FON" karşı açılabilir.

24-6. maddeye göre, mahkum olan FON'un tayin ettiği banka yönetici ve denetçiler ile yeminli murakıpların ihmal ve hatası nedeniyle rücu hakkı da “bu kişilerin görevlerini kötüye kullanmalarına hükmolunması” haline özel olup, TCK. 228 - 240 hükümlerinin üç yıla kadar hapis cezasına ilaveten kamu görevi ehliyetinden de yoksun kalmasına sebep sayılan “ihmal ve görevi savsama” suçları dahi rücu sebebi dışında bırakılmıştır.

Bir bankada görevlendirilen BDDK. temsilcilerinin hata ve ihmalleriyle FON'un sorumluluğuna karar verilmesi yıllarca süreceğinden esas sorumlu BDDK. temsilcilerinin rücu davasına muhatap olması çok geç kalacaktır ve bugüne kadar uygulamada bu tür rücu davaları görülmemiştir.

b) BDDK. temsilcisi yönetim ve denetim kurulu üyelerile yeminli murakıpların doğrudan dava edilemeyeceğini, ancak FON'un dava edilebileceğini düzenleyen 24 - 6. madde benzeri TK. 275 kuralı, mahkum olan “amme hükmi şahıslarının” rücu hakkını, Devletin ödemek zorunda kaldığı tüm tazminatı kapsar nitelikte olup, Devlet temsilcilerinin “görevi kötüye kullanmaları” haline münhasır değilse de, 24 - 6 kuralı bankalara özel olduğundan öncelikle uygulanacak ve BDDK. temsilcisi memurların daha caydırıcı TK. 275 yaptırımları uygulanamayacaktır.

c) Anayasanın 40/2. maddesi de;

“Kişinin, resmi görevliler tarafından vaki haksız işlemler sonucu uğradığı zarar da, kanuna göre, Devletçe tazmin edilir. Devletin sorumlu olan ilgili görevliye rücu hakkı saklıdır.”

Şeklinde olup, zarar veren Devlet memurunun DOĞRUDAN dava edilemeyeceğini düzenlemiş ve doğrudan sorumlu olması halinde memurun gösterebileceği özeni engellemiştir.

d) Anayasanın 125. maddesinin son fıkrası da:

“İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür..”

Şeklinde olup, fiilen zarar veren Devlet memurunun dava edilemeyeceğini örtülü olarak belirtmiştir.

e) Anayasanın 129/5. maddesi hükmü de, 40 ve 125. maddeler doğrultusunda ve “Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yetkilerini kullanırken işledikleri kusurlardan doğan tazminat davaları, kendilerine rücu edilmek kaydıyla ve kanunun gösterdiği şekil ve şartlara uygun olarak, ancak idare aleyhine açılabilir.” Şeklinde olup, İdareyi temsilen zarar veren memurun doğrudan dava edilmesini engellemiştir.

Devlet memurlarının İdareyi temsilen iş ve işlem yaparken veya ihmalen özel kişilere verdiği zarar nedeniyle doğrudan dava edilemeyeceğini düzenleyen Anayasanın 40, 125 ve 129. maddeleri sırasile 1876 tarihli Anayasanın 14 ve 52. maddelerinde, 1924 tarihli Anayasanın 82. maddesinde, 1961 tarihli Anayasanın 31 ve 62. maddelerinde yoktur ve 1982 tarihli Anayasanın Devlet memurlarını ÖZENSİZLİĞE ÖZENDİREN bir hediyesi olup, aynı zamanda memurlarla 233 sayılı KHK’ya tabi İktisadi Devlet Teşekkülleri temsilcilerine TANINMIŞ İMTİYAZLARDIR. Oysa Anayasanın 10/2.

Maddesine göre “Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz.” Fakat Anayasanın 40, 125 ve 129. maddeleri 10/2. maddede yazılı bu yasağı delmiş ve Anayasa hükümleri arasında çelişkiler doğmuştur.

İsviçre Medeni Kanununun 55. maddesinden tercüme edilen ve:

“Tüzel kişinin iradesi, organları aracılığıyla açıklanır.

Organlar, hukuki işlemleri ve diğer bütün fiilleriyle tüzel kişiyi borç altına sokarlar.

Organlar, kusurlarından dolayı ayrıca kişisel olarak sorumludurlar.”

Şeklinde bulunan MK. 50 kuralı bankalar dahil özel tüzel kişileri temsil eden kimselerin temsilen neden oldukları zararlardan, tüzel kişi ile birlikte sorumlu olacağını kabul etmiştir.

Üç yıla kadar hapis cezasına ilaveten kamu görevi ehliyetinden süreli veya süresiz olarak yoksun bırakan ve tazminatla da sorumluluk doğuran görevi kötüye kullanmak veya ihmal suçları dahil, Devlet memurlarının doğrudan sorumlu tutulmasını engelleyen Anayasanın 40, 125 ve 129. maddeleriyle Bankalar Kanununun 24-6. maddesi batı kanunlarında da yoktur ve memurları suiistimale ÖZENDİREN hatalı kurallardır.

f) Banka yönetim ve denetim kurulu üyeleriyle diğer yetkili memurları, hatta bankaların hesap ve bilançolarını denetlemesi zorunlu bağımsız

denetim kuruluşları ve temsilcileri ÖZEL KİŞİLERİN tamamı Bankalar Kanununun 9, 13, 14, 15, 16 ve 17-22. maddeleri ile Ticaret kanununun 336 - 340 ve 359. maddeleri gereğince bankalara, bankaların alacaklılarına ve hatta yönetim ve denetime katılmayan banka ortaklarına karşı DOĞRUDAN sorumlu olup, hemen dava edilebildiği halde;

Bankalar Kanununun 13- 22. maddelerine göre bankaları her gün denetlemekle yükümlü BDDK. yeminli murakıplar ile 15. madde gereğince FON'un bankalara atadığı yönetim ve denetim kurulu üyelerinin doğrudan dava edilememesi "Bakan, FON veya Kurum

tarafından atanan yönetim kurulu ve denetim kurulu üyeleri aleyhine görevlerinin ifası sebebiyle...." davaların sadece FON aleyhine açılabilmesi, dava sonunda tazminat ödemek zorunda kalan FON'un kusurlu temsilcilerine "rücu edebil"mesinin de "bu kişilerin GÖREVLERİNİ KÖTÜYE KULLANDIKLARINA HÜKMOLUNMASINA" özel olup, bunun dışında kalan diğer kusur ve ihmallerin rücu sebebi sayılmaması AYNI ŞARTLARDA EŞİTLİK PRENSİBİNİ emreden ve "Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz" diyen Anayasanın 10. maddesine de aykırıdır.

Yasalarla eşitliğin bozulamayacağı ve aynı şartlarda görev yapanların bir bölümüne imtiyaz tanınamayacağı 1948 tarihli İnsan Hakları Sözleşmesinin 1, 2 ve 7. maddeleriyle 1950 tarihli Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 14. maddesinde de vurgulanmıştır.

Bankalar Kanununun 16 ve 17. maddeleri ile haksız fiillerde sorumluluğu düzenleyen Borçlar Kanununun 41 - 60. maddeleri gereğince "imzaları bankayı ilzam eden" özel kişilerin "bankaya verdikleri zararlar sınırlı olarak..." doğrudan sorumlu tutulmasına karşılık BDDK. yeminli murakıplar ile yönetim ve denetime tayin ettiği resmi memur üyelerin DOĞRUDAN dava edilememesi, bunların yerine sadece FON'un da dava edilebilmesi ve FON'un esas sorumlu bu Devlet memurlarına 24-6. madde gereğince sadece "görevlerini kötüye kullandıklarına hükmolunması halinde"

rücu edebilmesi, çok geniş yetkileri bulunan bu Devlet memurlarını "görevi kötüye kullanmış olma" dışında birçok sorumluluktan kurtardığından, bu memurlar hatalı iş ve İŞLEMLERİNDE YAPTIRIMSIZ KALMAKTA, ÖZEL BANKA YÖNETİCİLERİNİ

DENETLEYİP BANKA ZARARLARINI ENGELLEME YERİNE KÖTÜ NİYETLİ ÖZEL BANKA YÖNETİCİLERİLE İŞBİRLİĞİ BİLE YAPIP BANKALARIN BATMASINA VE ZARARLARIN HAZİNEYE YÜKLENMESİNE NEDEN OLABİLMEKTEDİR.

Bu nedenle, Anayasanın 40, 125 ve 129. maddelerile Bankalar kanununun 24-6. maddesine dayalı bu haksız ve zararlı MEMUR İMTİYAZLARININ kaldırılması;

- Bu memurların da diğer özel yöneticiler gibi her türlü hatalarından sorumlu tutulması,

- Ve doğrudan dava edilebilmelerinin kanunlaştırılması,

bankaları batıran hastalıkların DOĞRU TEŞHİSİ ve DOĞRU TEDAVİSİ olacaktır.

Takdir Hükümet ve Yasama organına aittir.

NETİCE:

1) BDDK. Devletin bankaları denetlemek için görevlendirdiği yeminli murakıplarla yönetim ve denetim kurullarına tayin ettiği Devlet memurları en azından ihmal ve hataları nedeniyle sorumlu tutulup, TCK. 228 - 240 gereğince hapis cezası da gerektiren bu suçlar nedeniyle mahkum edilmediğinden, bankalar yeterince denetlenmemekte, bu Devlet hatasından hortumcular ve hatta bu hortumcularla işbirliği yapan Devlet denetçileri de yararlanmaktadır.

Hırsızlık, emniyeti suistimal ve dolandırıcılık suçları dahil, milletvekillerinin sorgulanmasını erteleyen Anayasanın 83. maddesinde olduğu gibi, Bankalar Kanununun 24 - 6. maddesi ile bu doğrultuda bulunan TK. 275 ve Anayasanın 40, 125 ve 129. maddelerinde yer alan ve sorumluluklara karşı memuru koruyan ifadeler DEĞİŞTİRİLMEDİKÇE hortumlar sürecektir. GÜNAHSIZ EŞ VE ÇOCUKLARININ EZİLMESİ HORTUMU ÖNLEMEZ VE ÖNLEMEMEKTEDİR.

2) **Bankaların batması ve Devlete yük olmasının ikinci önemli sebebi, yine Devlet denetiminde bulunduğu halde emredici hükümlere aykırı ağır ve geçersiz şartlar içeren kredi sözleşmelerinin kredi borçlularını batırması ve bu nedenle de banka alacaklarının tahsil edilememesidir.**

Daha önceki kanunlarda olduğu gibi 4389 sayılı Bankalar Kanununun 3,5, 8, 11, 12, 13, 14, 21 ve 22. maddeleri gereğince de sürekli BDDK. denetiminde bulunan ve ayrıca 19. madde gereğince kamu kurumu niteliğinde Türkiye Bankalar Birliği'nin de gözetiminde olan bankaların tümü birbirinden kopya kredi sözleşmeleri **denetimsizlik nedeniyle** inanılmayacak kadar AĞIR VE GEÇERSİZ hükümler içermektedir. Sanayi ve ticareti sabote edecek şekilde kredi borçlularını batıran bu ağır sözleşmeler, doğal olarak kredi alacaklarının tahsilini de engellediğinden, bu alacaklarını tahsil edemeyen bankalar da iflas etmekte, netice, topladığı

yıllık vergilerle faiz borçlarını dahi ödeyemeyen Devlet Hazinesi, yıldan yıla daha da katlanarak borçlanmaktadır. 2004 Mart'ında 235 milyar Dolara geçen hazine borçlarının önemli sebeplerinden biri de, denetimsizlik nedeniyle emredici hukuka aykırı ve zarar kaynağı bu kredi sözleşmeleridir.

Bu bölümdeki inceleme konumuz banka Kredi Sözleşmelerinin çok hatalı olduğunun göze çarpacak şekilde inandırıcı olması için önce genel olarak tüm sözleşmelerin:

- Oluşması ve geçerlilik kazanması, Şekil Hukuku,
- Değiştirilmesi,
- Değişikliklerin kanıtlanması,

Konularında yasal durumların özetlenmesi gerekir. Şöyle ki:

Genel olarak sözleşmelerin asgari geçerlilik şartlarını düzenleyen BK. 1'e göre:

“İki taraf karşılıklı ve birbirine uygun surette rızalarını beyan ettikleri takdirde akıt tamam olur.

Rızanın beyanı sarih olabileceği gibi zımni dahi olabilir.”

BK. 2 kuralı da BK. 1'i tamamlamakta, sözleşmelerde asgari geçerlilik şartının **“Akdin ESASLI noktalarında uyuşma”** olduğunu bu **“Esaslı noktaların”** BELİRGİN olmasının zorunlu bulunduğunu **“ikinci derecede noktalar sükutla geçmiş”**, yani sözleşmeden anlaşılmıyor olsa bile sözleşmenin geçerlilik kazanacağını, ancak yazılı veya hem yazılı hem resmi şekil şartlarına tabi sözleşmelerin, bu şekillere uyulmadıkça ESASLI noktalarda mutabakat olsa dahi doğmayacağını açıklamaktadır. BK. 2 Şöyledir:

“İki taraf akdin esaslı noktalarında uyuşurlar ise ikinci derecedeki noktalar sükutla geçilmiş olsa bile akde münakit olmuş nazariyle bakılır.

İkinci derecedeki noktalar hakkında uyuşulmadığı takdirde hakim işin mahiyetine bakarak onları tayin eyler.

Akıtlerin şekillerine müteallik hükümler mahfuzdur.”

Şekle tabi olmayan sözleşmelerin bağlayıcılığı için gerekli ve yeterli şartları düzenleyen BK. 1 kapsamına giren, ancak çeşitli kanunlar gereğince yazılı ve bazen de hem yazılı hem de resmi şekle tabi sözleşmelerin gerçekleşme şartları da BK. 11 - 16'da düzenlenmiş olup, önemli bölümleri şöyledir:

- BK. 11'e göre, **“Akdin sıhhati, kanunda sarahat olmadıkça hiçbir şekle tabi değildir. Kanunun emrettiği şeklin derecesi şumul ve tesisi**

hakkında başkaca bir hüküm tayin olunmamış ise akit bu şekle riayet olunmadıkça sahih olmaz.”

- BK. 12'ye göre, “Kanunen tahriri olması lazım olan bir akdin **TADİLİ DAHİ TAHRİRİ OLMAK LAZIMDIR.** Şu kadar ki bu akdi nakz ve tadil etmeyen mütemmim ve fer'i şartlar bu hükümden müstesnadır.”

- BK. 13'e göre, Tahriri olması icap eden akitlerde **BORÇ DERUHTE EDENLERİN İMZALARI bulunmak lazımdır.”**

- Yazılı şekli düzenleyen BK. 14'e göre, **İmza üzerine borç alan kimsenin el yazısı olmak lazımdır.”**

- BK. 16'ya göre, “İki taraf kanunen hususi bir şekle tabi olmayan bir akdin hususi bir şekilde yapılmasını kararlaştırmışlar ise, akit tekarrür eden şekilde yapılmadıkça iki taraf bununla ilzam olunamaz. İki taraf muayyen bir surette keyfiyeti izah etmiyerek tahriri şekilden bahsetmiş oldukları takdirde kanun bu şekle riayet olunmasını emrediyorsa iki tarafın ona riayet etmesi lazımdır.”

- İleride yazılı veya sözlü sözleşme yapma vaadlerini düzenleyen BK. 22'ye göre, “Bir akdin ileride inşa edilmesine dair yapılan mukavele muteberdir. Kanun iki tarafın menfaatleri için bu akdin sıhhatini bir nevi şekle riayet etmeğe tabi kıldığı takdirde bu şekil o akdin yapılması taahhüdüne de tatbik olunur.”

Yazılı sözleşmelerle değişikliklerinin ispatı da HUMK. 287 - 290 gereğince yazılı ve borç yüklenen tarafça imzalı belgelerle mümkündür.

ELEŞTİRİ KONUMUZ OLUP, HEM KAMU BANKALARININ, HEM ÖZEL BANKALARIN BİRBİRİNE ÇOK YAKIN TİP KREDİ SÖZLEŞMELERİNİN BAŞLICA HATALI VE ÇOK DEFA GEÇERSİZ ZULÜM-İŞKENCE ÖRNEKLERİNİN ÖZETİ ŞÖYLEDİR:

1) HUMK. 344 - 354 hükümleri gereğince davada tarafların birbirine karşı teklif edebilecekleri **KAT'İ YEMİN** ile TK. 83'te düzenlenen ve davada delil olarak defterlerini ibraz eden tarafın yükümlü olduğu **tamamlayıcı yemin, her iki taraf için yasal delil olup, YALAN YERE YEMİN** de TCK. 287 gereğince altı aydan üç yıla kadar hapis ve ayrıca para cezasile cezalandırıldığı halde, bir Banka Kredi Sözleşmesinin 32. maddesinde **USULSÜZ ve HATTA SAHTE BELGELİ OLSA DAHİ** tartışılmaz ve kesin delil olarak kendi defterlerini ibraz eden bankaya karşı kredi borçlusunu, **“yemin teklif hakkından feragat etti”** rılmış ve savunma

hakkını düzenleyen Anayasanın 36/1. maddesile 1950 tarihli İnsan Hakları Sözleşmesinin 6/1. maddesine aykırılıklar doğmuştur.

2) Bir borç için rehnedilmiş **“menkul, gayrimenkul ve diğer teminatların”** borcun vadesinde ödenmediği gerekçesiyle satılmasının İİK. 145 - 153 ve ayrıca kamu alacakları için 6183 sayılı Kanununun 88 - 99. maddeleri gereğince MUTLAKA RESMEN görevli icra daireleri tarafından yapılması zorunlu olduğu halde, matbu bir Banka Kredi Sözleşmesinin 33. maddesine göre alacaklı banka bu malları **“istediği zaman ve yerde ve dilediği fiyatla satmağa yetkili”** kılınmış ve müşteri de **“bu yüzden doğacak tüm hak ve iddialarından önceden vazgeçtiğini ve bankayı ibra eylediğini kabul ve taahhüt etmiş”** bu emredici hükümlere aykırılıklar doğmuştur. Ayrıca banka bu sözleşme ile hem DAVACI, hem de İcra Dairesi ve HAKİM gibi hareket edebildiğinden, yürütme yetkisini idareye veren Anayasanın 8. maddesi ile yargı yetkisini bağımsız mahkemelere veren 9. maddesine de aykırılıklar doğmaktadır. (HYH).

3) İki tarafa borç yükleyen vadeli sözleşmeler BK. 96 - 108 gereğince ancak borçlunun direncede bulunması halinde diğer tarafça feshedilebildiği halde, matbu Banka Kredi Sözleşmesinin 29. maddesine göre banka, hiçbir geçerli sebep göstermeksizin vadeli sözleşmeyi **“dilediği zaman”** sona erdirebilmekte ve sözleşme serbestisini düzenleyen Anayasanın 48. maddesi ile fesih sebeplerini düzenleyen BK. 96 - 108 ve TK. 20/3 kurallarına aykırılıklar doğmaktadır.

4) Bir Devlet bankasının Kredili Mevduat Sözleşmesinin 3. maddesine göre de; **“Banka krediyi limit içinde tamamen veya kısmen kullandırıp kullandırmama, koşullarını tespit, kısmen veya tamamen iptal etme, kredi limitini azaltma veya kredinin tamamını her an durdurma yetkisine kayıtsız şartsız sahip”** olmakta ve sözleşmelerin ancak dirence sebebiyle veya tarafların karşılıklı rızasile değiştirilebileceğini düzenleyen emredici hükümlere aykırılıklar doğmaktadır.

5) Bir sözleşmenin yapılması veya değiştirilmesi için BK. 1 gereğince iki tarafın mutabık kalması zorunlu olduğu halde, matbu Kredi Sözleşmesinin 6. maddesi **“ihtara gerek kalmaksızın kredi limitini her an artırıp eksiltmeye yetkili”** kılınmış ve sözleşmelerin temeli BK. 1, 2, 22 ile TK. 20 gibi kurallar ihlal edilmiştir.

6) Borçluya ait mevduat ve kıymetli evrakın alacaklıya rehnedilmesi MK. 955 ile TK. 601 gereğince ancak YAZILI İŞLEM ve menkul kıymetin alacaklıya TESLİMİ ile mümkün olup, bunların alacaklının haklarına takas ve mahsup edilmesi de ancak BK. 118 - 122 gereğince alacakların vadesinin dolmasında mümkün olduğu halde, bir Devlet bankasının matbu Kredi

Sözleşmesinin 14/b maddesine göre borçlunun banka nezdindeki tüm mevduatı ile herhangi bir şekilde alacaklı bankanın zilyetliğine intikal etmiş kıymetli evrak kendiliğinden banka lehine rehinli sayıldığı gibi ayrıca banka alacağının **“muaccel olup olmadığına bakılmaksızın ve herhangi bir ihbarda da bulunmaksızın** “bu hakları alacaklarına takas ve mahsup edebilmekte ve çeşitli kanunsuzluklar doğmaktadır.

7) Borçlar Kanununun 502. maddesine göre bankalar dahil herhangi bir alacaklının kefile müracaat edebilmesi için alacağını iflas eden esas borçlunun iflas masasına kaydettirmesi zorunlu olduğu halde, matbu Banka Kredi Sözleşmesinin 15/7. maddesi **kefili bu haktan da yoksun** bırakmıştır.

8) TK. 22 ile BK. 307 kuralları tacirin her türlü para alacaklarını sözleşmede belirtilmesine gerek olmaksızın yasal faize tabi tuttuğu halde, matbu bir Kredi Sözleşmesinin 9/2. maddesi bankayı **“bloke hesaba alınan paralara faiz yürütüp yürütmemekte ve faiz oranını tayinde serbest bırakmış”** yasanın getirdiği menfaat dengesi ile MK. 2 de düzenlenen iyiniyet kuralı ihlal edilmiştir.

9) TK. 6 ile BK. 127 emredici kuralları kanunlarda düzenlenen zamanaşımı sürelerini tarafların yazılı bir sözleşme ile dahi değiştiremeyeceğini açıkladığı halde, bir Devlet bankası Kredi Sözleşmesinin 53. maddesi borçlunun zamanaşımı savunmasından peşinen feragat ettiğini açıklamış, böylece de emredici hükümlere aykırılıklar doğmuştur.

10) BK. 74 ve 101 gibi hükümler alacakların ancak vadede talep edilebileceğini emrettiği halde, matbu bir banka Kredi Sözleşmesinin 15/f maddesi borçlunun kredi alacaklısı bankaya **“emaneten veya serbest depo suretile teslim ettiği kıymetli evrak veya eşya üzerinde doğmuş ve doğacak”** alacakları için mahsup hakkı tanımış ve emredici kurallar ihlal edilmiştir.

11) Yine BK. 74 ve 101'e göre alacakların tahsili ancak vadelerinde istenebildiği halde, matbu Kredi Sözleşmesinin 15/d maddesine göre, **“banka alacaklarından VADESİ GELMİŞ OLSUN VEYA OLMASIN herhangi birini veya hepsini müşteriye İHBARDA BULUNMAKSIZIN müşterinin bankada olan her türlü alacak ve diğer haklarına takas ve mahsup etmeye yetkili”** kılınmış ve bu komik sözleşme kuralı BK. 2 , 22, 163 ile MK. 949 gibi emredici hükümlerin ihlaline neden olmuştur.

12) BK. 308/3 ile 3095 sayılı Kanunun 3/1. maddelerine göre, bir sözleşme ile dahi faize faiz uygulanması yasak olduğu halde, matbu Kredi Sözleşmesinin 24. maddesi alacaklı bankaya **“en yüksek kredi faiz oranına % 50 ilavesiyle mürekkep faiz uygulanmasını kurallaştırmış** “bankaların

uygulayacağı azami faiz oranlarını denetlemekle yükümlü Hazine Bakanlığı, BDDK. ve Merkez Bankası gibi kamu kuruluşlarının sorumluluğuna da neden olmuştur.

13) a- BK. 1'e göre sözleşmelerin değiştirilmesi ancak tarafların karşılıklı anlaşmaları ile mümkün olduğu halde, özel bir bankanın 28 maddelik matbu Kredi Sözleşmesinin 22/g maddesine göre, banka müşteriye verdiği ve sözleşmede yazılı belli teminat ve vadelere bağlanan teminat mektubu bedelinin tamamını **"sebep göstermeksizin üç gün içinde def'aten faiz getirmeyen bir hesapta bloke edilmesini, ayrıca bu üç gün içinde kefillerin değiştirilmesini veya yeni kefil ve teminat göstermesini isteyebilmekte"** hakkın kötüye kullanılmasını düzenleyen MK. 2 ile sözleşmelerin değiştirilme şartlarını açıklayan BK. 1 - 10 ve ayrıca sözleşmelerin emredici hükümlerle ahlaka aykırı olamayacağını düzenleyen BK. 19 ve 20'ye aykırılıklar doğmaktadır.

b- Yine bu Kredi Sözleşmesinin 22/g maddesi kredi borçlusunun "mektubun ödenmemesi konusunda ihtiyati tedbir kararı almış olsa dahi, mektup bedelinin banka nezdinde faiz getirmeyen bir hesaba bloke edilmesinin engellenemeyeceğini borçluya kabul ettirmiş", bu nedenle de mahkeme kararlarına Devlet dahil herkesin uymak zorunda olduğunu açıklayan Anayasanın 138. maddesi ile tedbir kararlarına uymayanları 6 aya kadar hapis cezasına çarptıran HUMK. 113A kurallarına aykırılıklar doğmuştur.

YUKARIDA ÖZET HALDE SUNULAN VE SADECE ELEŞTİRİ KONUSU KREDİ MUKAVELELERİNDEN 14 MADDELIK BİR BÖLÜMÜ OLUŞTURAN HÜKÜMSÜZLÜKLERİN AYRINTILARI DA ŞÖYLEDİR:

2/1) Unvanını açıklamak istemediğimiz büyük bankalardan birinin

40 maddelik matbu kredi sözleşmesinin 32. maddesi:

"Bu sözleşmeden doğan ihtilaflarda, Banka'nın defter kayıt ve belgeleri muteberdir. Bunlara karşı, her türlü itiraz hakkından feragat ederek Banka kayıtlarının kat'i delil teşkil edeceğini ve bu sözleşmeden kaynaklanan işlemlerin dava konusu olması halinde YEMİN teklif hakkından feragat ettiğini Müşteri kabul ve taahhüt eder."

Şeklinde bulunan hüküm, emredici kurallara aykırıdır.

Zira, mukabil delil ibrazı dahil, dava hakkından feragat edilmez ve bu tür feragatlar Anayasa ile Milletlerarası Anlaşmalara aykırıdır. Şöyle ki:

a) 1982 tarihli Anayasanın 36/1. maddesine göre:

“Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma hakkına sahiptir.

Bu hükmün gerekçesi de şöyledir:

“Gerekçe: Maddenin birinci fıkrasında, hak arama ‘Hakkının’ ilk şartı olan yargı mercilerine davacı ve davalı olarak başvurabilme hakkı ve hürriyeti hüküm altına alınmış ve bunun tabii sonucu olarak da kişinin yargı mercileri önünde iddia, savunma ve ‘Adil ve hakkaniyete uygun’ yargılanma hakkına sahip olduğu belirtilmiştir.”

a) 19.3.1954 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan TBMM. kararıyla onaylanan 4 Kasım 1950 tarihli **“Avrupa İnsan Hakları ve Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşme”**nin 6/1. maddesi de:

“Her şahıs gerek medeni hak ve vecibeleriyle ilgili nizalar gerek cezai sahada kendisine karşı serdedilen bir isnadın esası hakkında karar verecek olan, kanuni, müstakil ve tarafsız bir mahkeme tarafından davasının makul bir süre içinde hakkaniyete uygun ve aleni surette dinlenmesini istemek hakkını haizdir.”

Şeklinde olup, her türlü savunmanın Milletlerarası anlaşmalarla da korunduğunu kanıtlamaktadır.

a) MK. 23/1 kuralı da:

“Kimse, medeni haklardan ve onları kullanmaktan kısmen olsun feragat edemez.”

Şeklinde olup, Bu haklarla ilgili dava hakkını düzenleyen MK. 25/3 kuralı da; **“Davacının maddi ve manevi tazminat hakkı saklıdır”** demektedir.

Bu yasal nedenlerle kredi sözleşmesinde yer alan ve alacaklı banka kayıtlarına itiraz edilemeyeceğini içeren sözleşme geçersizdir.

Dava ve savunma haklarından ancak, dava açıldıktan sonra ve mahkeme huzurunda feragat edilebileceğini düzenleyen HUMK. 93 ve 94 hükümleri de kredi sözleşmelerine yazılan ve peşinen savunma hakkından feragatın geçersiz bulunduğu doğrudur.

d) Ayrıca;

aa) Taraflar arasında imzalı bulunan kredi anlaşmasına göre, delil olacağı belirtilen Banka Defterlerinin alacağı kanıtlayabilmesi için evvela TK. 82’ye uygun olması zorunludur ve TK. 82 şöyledir:

“Ticari işlerden dolayı tacir sıfatını haiz olan kimseler arasında çıkan ihtilaflarda ticari defterler aşağıdaki maddelerde gösterilen şartlar dairesinde delil olarak kabul olunur.

Tasdike tabi olmayan defterler ancak 69 ncu madde gereğince tasdike tabi olup da tasdik edilmiş olan ilgili defterlerle birlikte delil olarak kabul olunur.

Bir tacirin tuttuğu bütün defterlerin birbirini teyit etmesi şarttır, aksi takdirde defterler delil olmaktan çıkar.”

bb) TK. 70. maddenin 6. Bendine göre, ticari defterlerin delil olması için “Her kaydın dayandığı vesikaların” da bulunması zorunludur.

cc) (VUK) Vergi Usul kanununun 227/1. maddesine göre:

“Bu Kanunda aksine hüküm olmadıkça bu Kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsiki mecburidir.”

Esas kredi borçlusu ile kefilin Davacı banka kayıtlarında borçlu gösterilmesi için borcu doğuran işlemin borçlu ve kefil tarafından imzalı olması VUK. 227 gereğidir.

Belli bir miktardan fazla alacağın ispatı için borçlunun imzasını arayan HUMK. 287 vd. hükümleri de VUK. 227 doğrultusundadır.

dd) TK. 85’in birinci cümlesi de:

“Kanuna uygun bir surette tutulan ve birbirini teyit eden ticari defterlerin münderecatı sahibi lehine delil ittihaz olunur.”

Şeklinde olup, alacaklı bankanın alacağına delil gösterdiği defterlerin, TK. 70, 82 ile VUK. 277 ve HUMK. 287, 288’e uygun olmasının şart olduğunu kanıtlamaktadır.

2/2) Bu MATBU Sözleşmenin 33. maddesi:

“Banka kendisine rehnedilmiş bulunan menkul ve gayrimenkulleri, menkul kıymetleri ve diğer her türlü teminatları bu sözleşme ve Bankanın kanun ve tüzük (YÖNETMELİK) HÜKÜMLER İDARESİNDE İSTEDİĞİ ZAMAN VE YERDE VE DİLEDİĞİ FİYATLA SATMAĞA YETKİLİ OLUP, MÜŞTERİ BU YÜZDEN DOĞACAK TÜM HAK VE iddialarından önceden vazgeçtiğini ve Bankayı ibra eylediğini kabul ve taahhüt eder.”

şeklinde olup, rehnin paraya çevrilmesi işlerinin mutlaka İcra ve İflas Daireleri tarafından yapılacağını emreden İİK. 145 - 153 kurallarına aykırıdır.

aa) İİK. 145 - 153 kurallarına göre rehinli taşınır mallarla ipotekli taşınmazların paraya çevrilmesi mutlaka icra daireleri eliyle yapılır, bu malların satılması bankalar dahil alacaklılara bırakılamaz.

bb) Kamu alacakları nedeniyle haczedilen menkul ve gayrimenkullerin satılması alacaklı Devlet tarafından **“dilediği bedelle istediği kimseye”** değil, 6183 sayılı Kanununun 88 - 99. maddelerine göre yetkili icra dairesi tarafından, zorunlu işlemler ve ilanlar neticesinde en yüksek bedeli verenlere mal edilmek suretiyle yapılır.

cc) Rehin edilen taşınır mal ve hakların satışının ancak icra dairesi elile yapılacağını düzenleyen MK. 873 emredici hükmü de, kredi borçlarının teminatı malları alacaklı bankanın:

- **“istediği zaman ve yerde, “**

- **“dilediği fiyatla satma”**

yetkisini düzenleyen kredi sözleşmesinin bu emredici hükme aykırı ve geçersiz olduğunu kanıtlamaktadır.

Eleştiri konusu sözleşmenin 33. maddesinde yer alan ve bankanın rehinli malı düşük fiyatla satması ve mesela takdir hakkını kötüye kullanması, müşteriye koruması hatta müşteri ile banka temsilcilerinin kişisel yararlar sağlaması hallerinde dahi zarar gören müşterinin **“bu yüzden doğacak tüm hak ve iddialarından önceden vazgeçmesi”** dava haklarını güvenceye alan Anayasanın 36. maddesi ile maddi ve manevi dava haklarından önceden feragat edilemeyeceğini düzenleyen MK. 23 ve 24 kurallarına da aykırıdır.

dd) 33. maddeye göre alacaklı banka, alacağını garanti eden rehin malları paraya çevirme konusunda İİK. 145 - 153 ile, 6183 sayılı Kanununun 88 - 99. maddelerinde görevli sayılan İcra Dairelerini bu görevden engellediği nedeniyle resmi yürütme işlerini İdareye veren Anayasanın 8. maddesini ihlal ettiği gibi, hem alacaklı Davacı hem de, Hakim gibi hareket ettiğinden yargı görevini yargı organına bırakan anayasanın 9. maddesini de ihlal etmektedir.

ee) Ayrıca, geçersiz kredi sözleşmesi ile borçlunun rehinli menkul ve gayrimenkullerini satma yetkisini de alan bankanın bu malları **“dilediği”** düşük fiyatla satması hali yetkinin kötüye kullanılmasını beş yıla kadar hapis cezası ve ayrıca tazminat ve para cezasıyla cezalandıran TCK. 508 - 510 kurallarının uygulanmasına neden olacaktır.

TCK. 508’de yer alan ve:

“Her kim, başkasına ait olup da iade veya muayyen bir suretle istimal etmek üzere kendisine tevdi veya her ne namla olursa olsun teslim olunan birşeyi kendisinin veya başkasının menfaatine olarak

satar veya rehneder veya sarf ve istihlak eder, yahut ketim ve inkar eyler ve yahut tahvil ve tağyir ederse mutazarrır olan kimsenin şikayeti üzerine iki aydan iki seneye kadar hapis ve dokuzbin (yirmibin) liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezası ile cezalandırılır.”

Şeklinde bulunan emredici kural da MK. 873 doğrultusunda olup, kredi veren bankanın rehinli ve ipotekli borçlu mallarını “dilediği gibi satamayacağını” ancak cebri icra yolu ile satabileceğini doğrulamaktadır.

TCK. 510 da:

“Geçen iki maddede yazılı cürümler meslek ve sanat veya ticaret veya hizmet sebebiyle veya emanetçi sıfatıyla veyahut idare etmek için kendisine tevdi olunan veya teminat olarak teslim edilen şeyler üzerinde yapılırsa faili hakkında bir seneden beş seneye kadar hapis cezası tertip olunur ve şikayetname itasına hacet kalmaksızın takibat yapılır.”

şeklindedir.

ff) BK. 396/1’e göre, “Vekaletten azil ve ondan istifa her zaman caizdir.”

Şu halde eleştiri konumuz banka kredi sözleşmesinin 33. maddesile kredi alacaklısı bankaya verilen rehinleri kendi iradesiyle “dilediği zaman” paraya çevirme yetkisi de en fazla BK. 386 - 398’e dayalı bir vekalet yetkisi olabilir, kredi borçlusunun tek taraflı iradesiyle her zaman sona erdirilebilir. Bu nedenle de kredi borçlusunun bankaya rehnettiği taşınır ve taşınmaz malları bankanın “istediği zaman ve yerde, dilediği fiyatla satabileceğine” dair taahhüt, borçluya her zaman azil yetkisi veren BK. 396/1 kuralına da aykırıdır.

2/3) Hiçbir geçerli sebep göstermeksizin vadeli bir kredi sözleşmesini dilediği zaman feshetme hakkını tanıyan 29. madde de sözleşmelerin nasıl oluştuğunu açıklayan ve “İki taraf karşılıklı ve birbirine uygun surette rızalarını beyan ettikleri takdirde akit tamam olur.” Diyen BK. 1/1 kuralı ile sözleşme serbestisini düzenleyen Anayasanın 48. maddesine aykırıdır.

Başka bir ifade ile BK. 96 - 108’de düzenlenen temerrüt (dirence) sebeplerinden hiçbiri olmadığı halde dahi bankanın vadeli kredi sözleşmelerini “hiçbir ihtara gerek kalmaksızın” feshedebilmesi, SÖZLEŞME kavramı ile sözleşmelerin ancak BELLİ SEBEPLERLE sona erdirilebileceğini açıklayan emredici kurallara aykırı olup geçersizdir.

Bankaları da kapsamak üzere TK. 20/3’te yer alan ve; “Tacirler arasında, diğer tarafı temerrüde düşürmek veya mukaveleyi fesih yahut ondan rücu maksadiyle yapılacak ihbar veya ihtarların muteber olması için noter

marifetiyle veya iadeli taahhütlü bir mektupla yahut telgrafla yapılması şarttır.” Diyen emredici kural da, kredi sözleşmelerinin sona erdirilmesi için:

- Hem direncenin doğmuş olmasını,
- Hem de bu dirence halinin fesih sebebi sayılabilmesi için,
- Önce ihtarın zorunlu olduğunu,

- İlaveten bu ihtarın da BK. 11 - 14’te düzenlenen şekil hukukuna uygun olarak YAZILI şekilde noter elile veya taahhütlü mektup yahut telgraf yolu ile yapılmasını şart koşmuştur. Dolayısıyla, eleştiri konumuz sözleşmenin 29. maddesi, temerrüt şartlarını düzenleyen BK. 96 - 108’e ilaveten, TK. 20/3’e aykırılık nedeniyle de geçersizdir.

2/4) Aynı Devlet bankasının Kredili Mevduat Sözleşmesinin 3. maddesini oluşturan ve:

“Banka bu krediyi limit içinde tamamen veya kısmen kullandırıp kullandırmama, koşullarını tespit, kısmen veya tamamen iptal etme, kredi limitini azaltma veya kredinin tamamını her an durdurma yetkisine kayıtsız şartsız sahiptir.”

diyen hüküm de, temerrüt sebepleri doğmadıkça, sözleşmenin TARAF LARI BAĞLAYICI olması özelliğine ve sözleşme hürriyetini düzenleyen Anayasanın 48. maddesiyle, mülkiyet hakkını koruyan Anayasanın 35. maddesine aykırıdır.

Hiçbir temerrüt sebebini ispat etmeye gerek kalmaksızın kredi sözleşmelerini, tek taraflı feshetme hakkını tanıyan 29. maddenin geçersizliğini göstermek üzere yukarıda 2/3 numarada dayanak aldığımız BK. 96 - 108 kurallarıyla TK. 20/3 hükmü, bu bölüm eleştirilerin de yasal dayanağıdır.

2/5) “İhtara gerek kalmaksızın kredi limitini her an artırıp eksiltmeye banka yetkilidir.” Diyen 6. madde de sözleşmelerin ancak birbirine uygun karşılıklı irade beyanlarıyla yapılabileceğini ve aynı şekilde değiştirilebileceğini düzenleyen BK. 1 ile sözleşme kavramına aykırıdır.

Sözleşmelerin doğumu, değiştirilmesi ve sona erdirilmesini de kapsayan BK. 1/1 “İki taraf karşılıklı ve birbirine uygun surette rızalarını beyan ettikleri takdirde akit tamam olur.” dediğine göre, nasıl oluyor da, kredi sözleşmesinin 6. maddesine göre banka “... kredi limitini her an artırıp eksiltmeye yetkili” sayılıyor. Bu hükmün BK. 1/1’e aykırı olup geçersizliği kesin ve açıktır.

Bankanın açılmış kredinin ne kadarlık bölümünü kaldıracağı veya ne kadar yeni kredi almaya müşteriyi zorlayacağı da sözleşmeden anlaşılmadığından, anlaşmanın geçerli sayılabilmesi için “akdin esaslı

noktalarında uyuşmayı” şart koşan BK. 2/1 kuralına da aykırılık vardır, BK. 2/1’e aykırılık nedeniyle kredi sözleşmesi geçersizdir.

Ayrıca:

- Yüz milyar lira veya beş milyon dolarlık **“kredi limitini”** banka tek yanlı olarak on milyon dolara çıkarıyor da kredi borçlusunun yeni ilave krediye ihtiyacı yoksa, kredi borçlusu kredi artış teklifini reddedecektir ve bankanın kendi iradesiyle **kredi limiti artırma** ve daha çok faiz kazanma yetkisi de hayalde kalacaktır.

- Bankanın tek yanlı olarak ve temerrüt halini tespit ve ihtara gerek kalmaksızın kredi sözleşmesinde kesinleşen ve kullanılan beş milyon dolarlık krediyi vadeyi de beklemezsizin azaltabilmesi ve bu tür sözleşmenin geçerli sayılması halinde ise, krediyi kullanan ve kredi vadesinin dolmasına kadar amorti edileceğini hesaplayan borçlu, temerrüde düşecek, ağır faize mahkum olacak, yatırımlar haczedilip yok pahasına satılacak, borçlu iflas edecek ve banka da, ahlaka aykırı olması nedeniyle BK. 19 ve 20’ye göre geçersiz sözleşmenin beklenen ürünü vermemesi nedeniyle geçerli sözleşmeye dayalı alacağını da tahsil edemeyecek, hem borçlu iflas edecek, hem banka kendi iradesinden kaynaklanan geçersiz sözleşme nedeniyle zarara uğrayacak, bu tür zararların çoğalması halinde ise banka da batacak, Hazineye yük olacaktır.

2/6) Bir Devlet bankası Kredi Sözleşmesinin 14/b maddesinde yer alan:

“Müşteri ve Garantörün; Bankaya karşı işbu sözleşmeden ve/veya herhangi bir sebepten doğmuş

ve doğacak her türlü borçlarından doğabilecek bütün alacakları sağlamak üzere; Banka’nın yurt içinde ve dışında bütün Şubelerinde ve yurt içindeki ve dışındaki iştiraklerinde **adına açılmış ve açılacak Vadesiz Tasarruf Mevduat/Yatırım/Vadesiz Alacaklı Cari/ Vadesiz Döviz Tevdiatı Hesabı ve her türlü hesaplarının bakiyelerinin ve doğmuş doğacak**

her türlü alacaklarının, Müşteri’ye ait olup da Banka’da bulunan veya herhangi bir zaman ve şekilde bulunabilecek olan bütün senetler ve emtiayı temsil eden belgeler, konşimentolar, hisse senetleri ve tahviller, hamiline ve nama yazılı mevduat sertifikaları, bunların kuponları ve diğer kıymetli evrak ve kıymetli madenler, mal ve eşyaların üzerinde Banka’nın HAPİS

hakkı bulunacağını,

Ve bütün alacaklarını hesaplarının Banka’ya rehnedilmiş olduğunu,

Ve muaccel olup olmadığına bakılmaksızın,

Ve herhangi bir ihbarda bulunmaksızın bunların veya bedellerini Banka’ca takas ve mahsup edilebileceğini;

İşverenden doğmuş ve doğacak maaş, ikramiye, temettü, kıdem tazminatı ile her ne nam altında olursa olsun tarafına ödenmesi gereken hak ve alacaklarının tamamının BANKA'YA REHİN VE TEMLİK ETTİĞİNİ, temlik ettiği alacakları işvereninden TALEP, TAHSİL VE AHZU KABZA BANKA'NIN yetkili olduğunu kayıtsız şartsız kabul ve beyan ederler.”

şeklinde bulunan hüküm de, sayısız emredici hükme aykırı ve geçersizdir. Bu geçersizliklerin yasal dayanaklarından başlıcaları şöyledir:

a) Evvela, taşınmaz mal ve hakların rehnedilebilmesi için MK. 955 gereğince anlaşmanın yazılı olması, rehnedilen menkullerin nevi ve miktarile rehin menkullerin sorumlu tutulacağı azami borç miktarının BK. 2 /1'e uygun olarak belirtilmiş olması zorunludur ve bu durum şekil hukukunu düzenleyen BK. 11 - 14 ile belli miktar hakların ancak yazılı delillerle kanıtlanabileceğini düzenleyen HUMK. 287 - 290 kurallarının da gereğidir. Ayrıca, tahvil ve bono gibi kıymetli evrakın bankaya rehnedilmiş sayılması için TK. 601'e göre bankanın rehin cirosu ile birlikte teslim edilmiş olması şarttır.

Bu nedenle yukarıda tam metni yazılı kredi sözleşmesinin 14/b maddesinde yazıldığı gibi miktarı belirsiz mevduat ve kıymetli evrak gibi hakların sayılması ve yine temin edilecek borcun sınırının belirtilmemiş olması geçersizdir, gereksiz davalara ve batık kredilere ve kredi borçlularının da zarar görmesine neden olması dışında bir faydası yoktur.

b) 14/4 maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan ve “muaccel olup olmadığına bakılmaksızın” bankaca “takas ve mahsup edilebileceğini” düzenleyen hüküm de s ö z l e ş m e kavramı ile sözleşmelerden doğan hakların ancak ve en erken vadelerinde talep ve takas edilebileceğini düzenleyen kurallara aykırıdır, geçersizdir. Bu kurallardan bir bölümü şöyledir. Evvela, mahsup ve takasın vadesi gelmiş alacak ve borçlarda mümkün olduğunu düzenleyen BK. 118, sözleşmelerin geçerli olması için ESASLI hak ve borçların belirgin olmasını emreden BK. 2, Şekil Hukukunu düzenleyen BK. 11 - 15 kurallarına da aykırılık vardır. Aksine sözleşme yapılamayan emredici Medeni Kanun hükümlerinin ihlali de söz konusudur.

Yeni MK. 949 ile Eski MK. 863 aşağıdadır:

“Borcun ödenmemesi halinde rehinli taşınırın mülkiyetinin alacaklıya geçmesini öngören sözleşme hükmü geçersizdir. “

EMK. 863:

“Borcun vadesinde ödenmemesi takdirinde mürtehinin merhuna malik olmasını tazammun eden her şart, batıldır.”

İpotekleri düzenleyen Eski Medeni Kanununun 788. maddesi ile bu maddeyi tekrarlayan Yeni Medeni Kanununun 845. maddesi de, temin edilen borçların borçlu tarafından ödenmemesi halinde rehin ve ipotek edilen malların, alacaklıya ait olacağını veya bu teminat malların alacaklılar tarafından satılacağını yasaklayan MK. 949 (EMK. 863) emredici kurallarını tekrarlamıştır.

Temin edilen borçların ödenmemesi halinde, borçların teminatı ipotek ve rehinlerin zorunlu olarak Devlet Daireleri İcra Müdürlükleri tarafından paraya çevrileceği Yeni Medeni Kanununun 873 - 876. maddeleri ile Eski Medeni Kanununun 788 - 791. maddelerinde ve ayrıca, "Rehnin paraya çevrilmesi yolu ile icra takibi" başlığını taşıyan (İİK) İcra ve İflas Kanununun 145 - 153. maddelerinde emredici nitelikte düzenlenmiştir.

Prof. Dr. Ziya Umur'un 1999 yayımı ROMA HUKUKU adlı eserinin 288. Sayfasında belirtildiği gibi İÖ. üçüncü asırdan bu yana Roma'da da borçlunun malları Resmî Devlet memurları eliyle paraya çevrilir ve bedeli alacaklılara verilir.

Türk Medeni Kanununun kaynağı İsviçre Medeni Kanununun 788 ve 894. maddeleriyle Fransız Medeni Kanununun 2078, Avusturya Medeni Kanununun 1371, Alman Medeni Kanununun 1229 ve İtalyan Medeni Kanununun 2744. maddeleri de, temin edilen borcun ödenmemesi halinde, alacaklının teminat mallara sahip olmasını yasaklayan Türk Medeni Kanunu gibidir.

Para borcu vadesinde ödenmediği takdirde rehneden bir malın alacaklıya ait olacağı kuralı, eski Roma İmparatorluğu'nda insaf ve ahlaka aykırı bulunmuş, İ.Ö. 357 yılında yasaklanmıştır. 1983 yılından bu yana çek bedelini ödemeyenlere hapis cezasını savunan bazı bankalarımız gibi, Romalı tefecilerin ısrarı ile ipotekli borç ödenmediğinde rehin malın alacaklıya ait olacağını düzenleyen kanun, Roma'da tekrar yürürlüğe girmiş, ancak LEX COMMISORIA adlı bu kanun İsa'dan sonra 326 yılında İmparator CONSTANTİN tarafından tekrar yasaklanmıştır. (Bu tarihçe ve konuda ayrıntılar için Doç.Dr. İlhan Helvacı'nın "Türk Medeni Kanununa göre Lex Commissoria (Mürtehinin merhunu temellük) yasağı" adlı doktora tezine bakılabilir)

Bankalar Kanunu ile Merkez Bankası Kanununa dayalı 30.6.1987 tarihli ve 87/11921 sayılı Merkez bankası Kararı gereğince bankalar "Mevduat ve kredi faiz oranlarını serbestçe tespit ederler."

Kredi faizini, Merkez bankasına bildirmek ve ayrıca iş yerinde ilan etmek kaydiyle "serbestçe tespit eden" bankalar, bu şartlarla sözleşmeye

yazdığı faiz oranını sözleşme gereğince tek taraflı olarak dilediği zaman artırabilmekte, hatta:

- Vadeli kredi sözleşmesini haklı bir sebep göstermeksizin vadeden önce feshedebilmekte,

- Sözleşmeden sonra her an artırılmasını, tek yanlı olarak isteyebildiği menkul ve gayrimenkul teminat malları sadece kendi iradesile alacağına mahsuben mal edinebilmekte, borçluya hiçbir itiraz hakkı tanınmamaktadır.

c) 14/b madde kapsamına alınan ve "ücret ve kıdem tazminatı" gibi hakların tamamını takas ve mahsuba konu alan hüküm de ücretlerin ancak 1/3 veya 1/4 gibi bir bölümünün haczedilebileceğini düzenleyen emredici İİK. 82 ile diğer ilgili mevzuata aykırı olup yine geçersizdir.

2/7) Borçlar Kanununun 502. maddesi:

"Borçlu, iflas ederse alacaklı alacağını iflas masasına kaydettirmeye mecburdur.

Alacaklı, borçlunun iflasına muttali olur olmaz ondan kefilî haberdar etmekle mükelleftir. Böyle yapmadığı takdirde bu tekasülünden dolayı kefile terettüp eden zarar nisbetinde kefile karşı haiz olduğu haklarını kaybeder."

Hükümünü emrettiği halde, Tıp Banka Kredi Sözleşmesinin 15/7. maddesi kefilî bu haktan yoksun bırakmıştır.

2/8) TK. 22 ile BK. 307 ve tüm Bankalar Kanunları tacirin parasına faiz işletileceğini açıkladığı halde, Kredi Sözleşmesinin 9/2. maddesi Bankayı "Blok hesapta alınan paralara faiz yürütülüp yürütmemekte ve faiz oranını tayinde" serbest bırakmış, 1995 Aralık'ında % 240 olmak üzere yıllardan beri para getirisi faizlerden kredi borçlusunu yoksun bırakmakta ve hakkını kötüye kullanıp MK. 2 emrine aykırı düşmektedir.

2/9) TK. 6 ile BK. 127 emredici kuralları kanunlarda düzenlenen zamanaşımı sürelerini tarafların yazılı bir sözleşme ile dahi değiştiremeyeceğini açıkladığı halde, bir Devlet bankası Kredi Sözleşmesinin 53. maddesi borçlunun zamanaşımı savunmasından peşinen feragat ettiğini açıklamış, böylece de emredici hükümlere aykırılıklar doğmuştur.

TK. 6'ya göre:

"Kanunda aksine hüküm olmadıkça ticari hükümler koyan kanunlarla tayin olunan müruruzaman müddetleri mukavele ile değiştirilemez."

BK. 127 ise:

"İşbu üçüncü bapta tayin olunan müruru zaman müddetleri mukavele ile tadil olunamaz." şeklindedir.

2/10) BK. 74 ve 101 gibi hükümler, alacakların ancak vadede talep edilebileceğini emrettiği halde, Banka Kredi Sözleşmesinin 15/f maddesi:

“Banka, Müşteri tarafından kendisine emaneten veya serbest depo suretiyle verilen mal veya malı teslim eden belgeler, konşimentolar, hisse senetleri, tahviller, bunların kuponları, diğer kıymetli evrak, mal veya eşya üzerinde, Müşterinin Banka ile olan her türlü işleminden DOĞMUŞ VE DOĞACAK BORÇLARI için hapis ve yukarıdaki esaslara göre MAHSUP hakkına sahiptir.”

şeklinde olup, aslında geçersizdir. Ayrıca, bankanın hapis ve takas haklarına konu olacak borçlu hak ve malları, belli miktarlar şeklinde açıklanmadığından sözleşmelerde BK. 2’ye aykırılık nedeniyle de geçersizdir.

BK. 11 - 15’de düzenlenen Şekil Hukukuna aykırılık nedeniyle de geçersizlik söz konusudur. Ayrıca bankaya “emaneten verilen kıymetli evrak ile menkullerin” bankanın “doğmuş ve doğacak” alacaklarına mahsup edilmesi banka emanete hıyanetini ve yetkinin kötüye kullanılması suçunu teşkil eder ve TCK. 508 - 510 gereğince 5 yıla kadar hapis cezasına yol açar.

2/11) Yine 15. maddenin (d) bendi de:

“Banka, alacaklarından VADESİ GELMİŞ OLSUN VEYA OLMASIN herhangi birini veya hepsini MÜŞTERİYE İHBARDA bulunmadan, Müşterinin Bankada olan her türlü alacağı, mevduat hesabı, döviz tevdiat hesabı, bloke hesabıyla veya Müşteri hesabına Bankanın lehine tahsil ettiği ve edeceği çek bedelleriyle takas ve mahsup etmeye yetkilidir.”

şeklinde olup, komik ve BK. 2, 22, 163 ile MK. 949’a aykırılık nedeniyle geçersiz bir hükümdür. Şöyle ki:

Bu sözleşme kuralı:

a) BK. 2/1 de yer alan ve :

“İki taraf akdin ESASLI noktalarında uyuşurlar ise ikinci derecedeki noktalar sükutla geçilmiş olsa bile akde münakit olmuş nazariyle bakılır.” Diyen emredici kurala aykırıdır. Zira, hangi borçlu haklarının ne miktardaki bölümlerinin bankanın kaç liralık alacaklarına mahsup edileceği belirtilmemiştir. Genel olarak sözleşmelerin geçerli olması için BK. 2/1’e göre “İki tarafın akdin esaslı noktalarında uyuşmuş...” olmaları zorunludur. Kredi sözleşmelerinde “esaslı noktalar” ise, evvela kredi borç miktarıyla faiz oranları ve ilaveten mahsup edilecek borçlu haklarının miktarlarıdır. Kredi sözleşmelerinde bu unsurlar yoktur. miktar belirtilmeksizin banka alacaklarından söz edilmiştir. Yani BK. 2/1’in emrettiği bu nedenle geçersizdir.

b) Kredi alacaklısı bankaya intikal edecek borçlu haklarının türleri sayılmışsa da, bu hakların takas ve mahsuba konu olacağı taahhüdünü içeren bölüm, takasa konu olacak kıymetli evrakın devir usulü ile mevduatın temlikini düzenleyen BK. 163 gereğince yazılı şekle uyulmadığından geçersizlik vardır.

c) Borcun ödenmemesi halinde alacaklı nezdindeki hakların alacaklıya ait olacağını düzenleyen sözleşmeler de MK. 873 ile 949 gereğince geçersiz sayıldığı nedenle de bu emredici hükümlere aykırı kredi sözleşmesi geçersizdir.

Takas hakkı BK. 118 - 122'de ayrıntılı olarak düzenlendiğinden bankanın bu hakkı kullanması için sözleşmeye yazılmasına bile gerek yoktur. Takasın ana prensiplerini içeren BK. 118 şöyledir:

“İki şahıs karşılıklı bir miktar meblağı veya yekdiğerine mümasil başka malları birbirine borçlu oldukları takdirde her iki borç muaccel ise iki taraftan her biri borcunu alacağı ile takas edebilir.

Alacaklardan biri, münazaalı olsa bile takas dermeyan olunabilir.

Müruru zamana uğramış bir alacak, takas dermeyan edilebileceği zamanda müruru zaman ile sakıt olmuş değil ise onun da takası dermeyan olunabilir.”

Yasal rehin manasına gelen hapis hakkı da MK. 950 - 953 ile düzenlenmiş olup, genel şartlarını açıklayan MK. 950 şöyledir:

“Alacaklı, borçluya ait olup onun rızasıyla zilyedi bulunduğu taşınırı veya kıymetli evrakı, borcun muaccel olması ve niteliği itibarıyla bu eşyanın alacak ile bağlantısı bulunması halinde, borç ödeninceye kadar hapsedebilir.

Zilyetlik ve alacak ticari ilişkiden doğmuşsa, tacirler arasında bu bağlantı var sayılır.

Alacaklı, borçluya ait olmayan taşınırlar üzerinde de zilyetliğin iyiniyetle kazanılmasının korunduğu ölçüde hapis hakkına sahip olur.”

Bankalar bu yasal durumları bilmediğinden matbu Kredi Sözleşmelerinin birden fazla yerine yazmakta, yanlış ve emredici hükümlere aykırı ve geçersiz şekilde yazmakta kredi müşterilerini ürkütmekte, kaybetmekte ve gereksiz davalara da neden olmakta, kredi sözleşmelerini denetlemekle yükümlü Hazine ile BDDK. da, TCK. 228, 230 ve 240 gereğince hapis cezası dahil sorumlu düşmektedir. (Ay. 40, 123, 129).

2/12) Matbu Kredi Sözleşmesinin 24. maddesinde yer alan ve:

“İşbu Genel Kredi Sözleşmesinden doğan borçları gününde ödemediği takdirde, temerrüdün doğduğu tarihten bunları bankaya ödeyeceği tarihe kadar

geçecek günler için yetkili mercilerce veya bankaca Ödünç Para Verme Mevzuatına göre tespit edilmiş en yüksek kredi faiz oranına;

veya ileride artırıldığı takdirde artmış en yüksek kredi faiz oranına,

Bu oranın % 50'sinin ilavesi suretiyle bulunacak oranı üzerinden temerrüt faizi ve onun gider vergisini ödemeyi, Müşteri kabul ve taahhüt eder."

şeklinde bulunan faiz taahhüdü de Dolar bazında katlamalı % 37,5 faiz düzenlediğinden geçersiz ve emredici yasalara aykırıdır. Şöyle ki:

a) Evvela BK. 308/3'e göre; "Faizin, anaya zammedilerek birlikte tekrar faiz yürütülmesi evvelden mukavele edilmiş olsa bile, bătıldır."

b) 3095 sayılı Faiz Kanununun 3/1. maddesine göre de:

"Kanuni faiz ve temerrüt faizi hesaplanırken mürekkep faiz yürütülemez."

Bu emredici kanunlara aykırı kredi sözleşmeleri geçersizdir ve bu kredi sözleşmelerini denetleyip engellemeyen BDDK. ile Devlet de en azından Anayasanın 40, 125 ve 129. maddeleri gereğince sorumludur.

2/13) Bir özel bankanın 28 maddelik Kredi Sözleşmesinin 2 sayfa tutan 22. maddenin (g) bendi de çok yönden emredici hükümlere aykırı ve geçersiz olup şöyledir:

"....g) Mektup Bedelinin depo edilmesi:

Banka, sebep göstermekle asla mükellef olmaksızın,

a) Üç günlük süre içinde mevcut kefillerin değiştirilmesini veya yeni kefil ve teminat gösterilmesini,

b) Ve/veya teminat mektubu ve kontrgaranti muhteviyatını ödemeye davet edilmemiş ve komisyon Müşteri tarafından düzenli olarak ödense dahi;

GÖRECEĞİ LÜZUM ÜZERİNE, o tarihteki ana para, faiz, komisyon, gider vergisi ve diğer masrafları ile birlikte nakden ve **DEFATEN FAİZ GETİRMEYEN BİR HESAPTA** bloke edilmek üzere 3 gün içinde Banka'ya depo edilmesini talebe,

Yerine getirilmediği takdirde ihtiyati haciz ve diğer kanun yollarına başvurmaya **MUHTAR VE SELAHİYETLİ** olduğunu Müşteri **ŞİMDİDEN** kabul eder.

Mektubun ÖDENMEMESİ KONUSUNDA ihtiyati tedbir kararı **ALINMIŞ OLMASI DAHI**, Banka'nın depo talebi hakkını hiçbir şekil ve surette etkilemeyecektir."

Sözleşmelerin karşılıklı rıza beyanlarıyla gerçekleşeceğini ve değiştirileceğini düzenleyen BK. 1 - 10 ile hakkın kötüye kullanılmasını

yasaklayan MK. 2 ve tüm sözleşmelerin DENGELİ, ahlak ve adaba uygun olmasını emreden BK. 19 ve 20'nin temel dayanak olduğu Türk Hukuk Sisteminde NASIL OLUYOR DA:

aa) Bir banka hiçbir haklı sebep de göstermeksizin duruma göre milyonlarca dolar kredinin:

aaa) “kefillerinin değiştirilmesini”

bbb) “Veya YENİ kefil ve teminat gösterilmesini”

isteyebilmekte ve üç gün içinde bu isteğe uyulmaması halinde en yüksek kredi faizinin % 50 fazlasını talep edebilmektedir? MK. 2'nin yasakladığı hakkın kötüye kullanılmasının tipik bir örneği vardır ve geçersizdir.

- Kredi borçlusu, bu kadar ağır bir kredi sözleşmesine yeni kefil nasıl bulabilir?

- Yeni ve ek teminat rehni nasıl sağlayabilir? İmkansız.

- Diyelim ki, bu ek teminatlar sağlandı. Bu durum bankanın ikinci üçüncü defa ek teminat istemesine engel değildir.

ccc) İİK. 257, ihtiyati haczi “rehinle temin edilmemiş ve vadesi gelmiş” borçlara münhasır tuttuğu halde nasıl oluyor da tahsiline girişilmemiş “teminat mektubu ve kontrgaranti” için ihtiyati haciz hakkı tanınmıyor?

Kredi sözleşmesinin bu insafsız hükmünün hatırlattığı TCK. 276/1 kuralı şöyledir:

“Bir kimse muhafaza edilmek üzere kendisine resmen teslim olunan merhun veya mahcuz veya her hangi bir sebeple vaz'iyed edilmiş olan malları kendisinin veya başkasının menfaati için saklar, sahibine veya başkalarına verir veya tebdil veya lazım gelenlere teslimden imtina ederse üç aydan iki seneye kadar hapis ve otuz liradan üç yüz liraya kadar ağır para cezasile cezalandırılır.”

Tam, geçersiz ağır şartları kredi sözleşmelerine yazan ve uygulayan banka temsilcilerine uygulanacak bir kuraldır.

ddd) Kredi sözleşmesinin 22. maddesinin (g) bendinde yazılı ağır şartlardan doğan MAZARRAT BİTMEDİ zulüm ve soyguna devam etmekte ve kredi veren banka, verdiği teminat mektuplarının tahsilinin istenmediği bir zamanda bile, yine hiçbir sebep göstermeksizin, “göreceği lüzum üzerine”.

- “Ana para, faiz, komisyon, gider vergisi ve diğer masraflarla birlikte nakden ve def'aten faiz getirmeyen bir hesaba üç gün içinde bloke edilmesini” isteyebilmekte,

- Verdiği teminat mektuplarının TAHSİLİ KONUSUNDA hiçbir GİRİŞİM OLMADIĞI HALDE, faizsiz bir hesaba BLOKE talebinde bulunabilmektedir?

Kredi almakta maksat, nakit yokluğu olduğu halde, nasıl oluyor da, banka tüm teminat mektupları tutarında paranın ÜÇ GÜN İÇİNDE BLOKE edilmesini isteyebilmektedir?

Oysa, Bakanlar Kurulunun Resmi Gazetesinin 11.1.1998 tarihli sayısında yayımlanan 30.12.1997 tarihli kararının 2. maddesine göre temerrüdün başlayabilmesi için en az 30 gün süre tanınması gerekmektedir.

Kredi sözleşmesinde yazılı süre ise üç gündür.

Bankalar Kanunu ile 1211 sayılı Merkez Bankası Kanununa dayalı Bakanlar Kurulu kararı ile bu kararın yetkili kıldığı Merkez Bankasının 30.6.1987 tarihli ve 87/11921 sayılı Kararına göre Bankalar kredi ve mevduat faizlerini serbestçe tespit edip, hem Merkez Bankasına bildirmek, hem Merkez ve Şubelerinde ilan etmek zorunda olup, bu faiz tespitlerinde emredici hükümlere de uymak mecburiyetindedir. merkez Bankasının denetimi 1211 sayılı Kanunun 40. maddesinin gereği olduğu gibi Hazine, Hükümet ve BDDK. da, en azından Anayasanın 167. maddesi gereğince bu tür denetimleri yapmak ve emredici kurallara aykırı faizleri önlemek zorundadır.

bb) Haksızlıklar KATLAMALIDIR ve neticelerinden bir bölümü BK. 19 ile 20'de düzenlenmiştir.

aaa) BK. 19'a göre:

“Bir akdin mevzuu, kanunun gösterdiği sınır dairesinde serbestçe tayin olunabilir.

Kanunun kat'î surette emrelediği hukuki kaidelere veya kanuna muhalefet, AHLAKA (ADABA) veya umumi intizama yahut şahsi hükümlere müteallik haklara mugayir bulunmadıkça iki tarafın yaptıkları mukaveleler muteberdir.”

bbb) BK. 20 kuralı da şöyledir:

“Bir akdin mevzuu gayri mümkün veya gayri MUHİK, yahut ahlaka (adaba) mugayir olursa o akit batıldır.

Akdin muhtevi olduğu şartlardan bir kısmının butlanı akdi iptal etmeyiip yalnız şart, lağvolur. Fakat bunlar olmaksızın akdin yapılmayacağı meczum bulunduğu takdirde, akitler tamamıyla batıl addolunur.”

Merhum Senai OLGAC'ın 1976 yayını İctihatlı Borçlar Kanunu kitabının 113. Sayfasında yazılı 20.3.1974 tarihli ve K. 222 sayılı Yargıtay Hukuk Genel Kurulu kararına göre:

“Ticari akidlerde cezai şartın geçersizliği; TTK. 24. maddesine göre taraflar cezai şartı serbestçe tayin edebilirler. Ancak, TTK. 24. maddesi ile tacir olan şahsa ve akidine tanınmış olan AKİT SERBESTİSİ, bütün akitler için sınır çekmiş olan BK. nun 20 nci maddesi ile tahdit edilmiştir.”

Yani, tacirin yüklendiği CEZA ŞARTININ azaltılmasının talep EDİLEMEYECEĞİNİ düzenleyen TK. 24 kuralının bile, “Ahlak, adap ve hukuka” aykırı olamayacağını emretmiştir. Bu sınırları 28 maddelik bir Sözleşmesinde DEFALARCA ve 70 - 80 defa tekrar tekrar aşan Kredi Sözleşmesi de BK. 20 gereğince tümüyle geçersizdir.

Ayrıca, halen yürürlükte bulunan 18.6.1999 tarihli ve 4389 sayılı Bankalar Kanununun 21. maddesinin (k ve i) bendleri de:

“k) 20 nci maddesinin (1 numaralı fıkrası uyarınca alınan kararlara ve yapılan düzenlemelere aykırı şekilde faiz alınması veya verilmesi ya da sair menfaat sağlanması halinde, bir milyar liradan az olmamak üzere, sağlanan menfaat tutarında,

i) İlgili maddelerine göre, Bakanlar Kurulu ve Kurum tarafından bu Kanuna dayanılarak alınan kararlara, çıkarılan yönetmelik ve tebliğlere ve yapılan diğer düzenlemelere uyulmaması halinde bir milyar lira,

İdari para cezası uygulanabilir.”

Şeklinde olup, aykırı hareket eden bankaların cezalandırılması gerekmektedir.

Ayrıca, hemen hemen tüm maddeleri yoklukla sakat Kredi Sözleşmesinin 22. maddesinin (g) bendinin son dört satırı da:

“Mektubun ödenmemesi konusunda ihtiyati tedbir kararı alınmış olması dahi, Banka'nın depo talebi hakkını hiçbir şekil ve surette etkilemeyecektir.”

Şeklinde olup, Anayasa ile Usul Kanununa aykırıdır. Bu aykırılığı açıklayan hükümler şöyledir:

- Anayasa'nın 138/4. maddesine göre:

“Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır, bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez.”

- HUMK. 113A hükmüne göre ise:

“İhtiyati tedbir kararının uygulanması dolayısıyla verilen emre uymayan veya o yolda alınmış tedbire aykırı davranışta bulunan kimse, eylemi T.C.K.na göre daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde ait olduğu ceza mahkemesince bir aydan altı aya kadar hapisle cezalandırılır.”

Tüm Cumhuriyet Devrinde Devletin denetiminde bulunan bankaların bu tür kanunsuzluklar nedeniyle cezalandırıldığı görülmemiştir.

Her tür kanunsuzluğu önleyen ve cezalandıran Kanunlar daima var, fakat Devlet bunları gereği gibi uygulamadığından bankalar da, borçlunun hak ve borçlariyle ilgili tüm hükümleri emredici kurallara aykırı ağır Kredi Sözleşmelerini sürdürmekte ve normal kredi alacaklarını dahi tahsil edemeyip, zarar görmekte ve bu zararlar ağırlaştığında batıp Devlete yük olmaktadır.

Kredi borçlularına, tarihte ve halen Dünyada benzeri bulunmayacak şekilde ağır yükler getiren ve 4969, 5020 ve 5021 sayılı Kanunlarda suursuzca yapıldığı gibi, banka yönetiminden hataları nedeniyle davalı yönetici ve hakim ortakların KUSURSUZ “Eş ve çocuklariyle akrabalarını” da sorumlu tutacak şekilde kanunlar yapmak kredi ve bankaların batımını önlemez, önlememiştir. Hatta İ.Ö. 449 yılında yapılan Roma XII. Levha Kanununda olduğu gibi borçluyu öldürüp etlerinin alacaklılar arasında bölüşmek dahi temerrüdü engellememiş,

- Önce borçlunun köle gibi çalıştırılması,
- Sonra hapsi de denenmiş

- Ve olumlu sonuç alınamadığından, borçlunun yaşamını sürdürecektir asgari haklarını haczedilemez hale getiren İİK. 82 ve benzeri kurallar kabul edilmiştir. Tüm batı hukuku 1860’lardan bu yana böyledir, Türk Anayasası ile ana Kanunları da bu makul yöndedir. BANKALARIN BATMASINDA EN BÜYÜK KUSUR BANKALARI DENETLEMİYİ İHMAL EDEN DEVLETTEDİR. AYRICA, ANAYASA VE İNSAN HAKLARINA TERS VE HEMEN HEMEN HER MADDESİ EMREDİCİ HÜKÜMLERE AYKIRI KREDİ SÖZLEŞMELERİ DE BANKALARIN BATMA SEBEPLERİNDENDİR.

2/14 Sermayesinin tamamı Devlete ait bir “Bankanın Müşterinin İş ve İşlemlerini Kontrol Yetkisi” başlığını taşıyan 36. maddesi de:

“Bu sözleşme ile veya diğer şekillerde Müşteriye açılan kredi nedeniyle işletmesinin işlemlerini, mal durumunu açıklıkla gösterir defter ve kayıtları ile bunları ispatlayıcı belgelerini Bankanın veya T.C. merkez Bankası’nın GEREKLİ GÖRDÜKLERİ ZAMAN incelemeye yetkili olduklarını ve istenebilecek HER TÜRLÜ BİLGİ VE BELGEYİ İSTENİLDİĞİ ANDA vermeyi Müşteri kabul ve taahhüt eder.”

Şeklinde olup, birçok emredici kurala aykırıdır. Bu kredi sözleşmesinin ihlal ettiği ve bazen hapis cezalarına neden olan emredici kurallardan bir bölümü aşağıdadır:

a) Evvela, Anonim Şirketlerde yönetim kurulu üyelerinin şirketin defterlerini inceleme yetkisini sınırlayan TK. 331/1;

“İdare meclisi toplantılarında azalar, şirketi temsile ve şirket işlerini görmeye memur olan kimselerden işlerin gidişi veya muayyen bazı işler hakkında izahat istemek hakkını haizdirler. İDARE MECLİSİ, DEFTER VE DOSYALARIN KENDİSİNE İBRAZINA DAHİ KARAR VEREBİLİR.”

Şeklinde olup, TK. 336 - 340 gereğince Anonim Şirkette yapılan tüm işlemlerin her türlü hatalarından sorumlu yönetim kurulu üyelerinin dahi şirket defterlerini tek başına ve istediği zaman inceleyemeyeceğini, üyelerin şirket defterlerini ANCAK HEYET HALİNDE İNCELEYEBİLECEĞİNİ emretmiştir. Bir anonim şirkete kredi açan bankanın, kredi sözleşmesinin 36. maddesinde açıklandığı gibi şirket kayıtlarını inceleyememesi evleviyet icabıdır.

b) TK. 79 “Ticari defterlerle, saklanması mecburi olan diğer kağıtların TESLİMİ, MİRAS, ŞİRKET VE İFLAS işlerinde istenebilir. Teslim halinde defter, hesap ve kağıtların her tarafı gerek mahkeme ve GEREK İLGİLİLER TARAFINDAN incelenebilir.” dediğinden, Kredi Sözleşmesinden doğanlar dahil, bir davada dahi bir tarafın hasmın bütün kayıtlarını inceleyebilmesi ancak şirketin yani bankaya borçlu tacirin “İflas” etmiş veya bankanın ortak olması hallerine MÜNHASIRDIR. Bu nedenle kredi veren bankanın kredi alan tacirin tüm defter ve kaynak belgelerini her zaman inceleyebileceğini düzenleyen 36. madde TK. 79’a aykırı ve geçersizdir.

c) TK. 363/2 hükmü de; “Şirketin ticari defterleriyle muhaberatının tetkiki YALNIZ UMUMİ HEYETİN AÇIK BİR MÜSAADESİ veya idare meclisinin kararıyla mümkündür. İncelenmesine müsaade edilen defter ve vesikalardan öğrenilecek sırlar hariç olmak üzere, HİÇBİR ORTAK ŞİRKETİN İŞ SIRLARINI ÖĞRENMEYE SALAHİYETLİ DEĞİLDİR. Her ortak, her ne suretle olursa olsun öğrenmiş olduğu, şirkete ait iş sırlarını, sonradan ortaklık hakkını zayi etmiş olsa dahi daima gizli tutmaya mecburdur. Bu mecburiyeti yerine getirmeyen ortak, meydana gelecek zararlardan şirkete karşı mesul olduğu gibi şirketin şikayeti üzerine, her hangi bir zarar umulmasa dahi, BİR YILA KADAR HAPİS ve beş yüz liradan on bin liraya kadar ağır para cezasıyla veya her ikisiyle birlikte cezalandırılır.” şeklinde olup, hak ve borçları şirket kayıtlarına doğrudan bağlı ORTAKLARIN DAHİ anonim şirket defterlerini ancak genel kurul veya yönetim kurulunun izniyle inceleyebileceğini emretmiştir. Anonim şirkete kredi veren Üçüncü Şahıs Alacaklı bankanın defterleri inceleyememesi evleviyet icabıdır. Bu nedenle Kredi Sözleşmesinin de 36. maddesi geçersizdir.

2/15) 36. maddeye göre, kredi borçlusunun “Defter ve kayıtları ile bunları ispatlayıcı belgeleri HER ZAMAN incelemeye ve her türlü BİLGİ ve BELGEYİ istediği ANDA” almaya yetkili bankanın defter ve belgeleri ise müşteri tarafından incelenemez istenemez. “Banka Defterlerinin Delil Olacağı” başlığını taşıyan Kredi Sözleşmesinin 33. maddesine göre, sadece “Müşteri, Banka ile arasında çıkacak her türlü anlaşmazlıkta Banka defter ve belgelerindeki kayıtların kesin delil olacağını, bunlara itiraz etmeyeceğini kabul eder.”

Başka bir ifade ile, BK. 1 ve 81 gibi ana kanunlara göre karşılıklı taahhütleri içeren dengesiz Kredi Sözleşmesinin ticari defterlerle ilgili 33 ve 36. maddelerine göre de kredi borçlusu müşteri, Bankanın tam bir ESİRİ durumunda olup, bu tür sözleşmeleri geçersiz sayan BK. 19 ve 20’ye de aykırı bu yaygın sözleşmeler:

- Hem savunmasız kredi borçlularını acze sürüklemekte,
- Hem de müşterilerin iflası bankaya yarar sağlamadığından bankalar da batmakta,
- Ve netice zararlar Devlet Hazinesine yüklenmekte,
- Ve esasen bütçe hataları nedeniyle zararda olan Devlet daha da katlanarak borçlanmakta, tüm vergiler faizleri karşılayamaz olmaktadır.
- Türk İcra ve İflas Kanununun kaynağı İsviçre İcra Kanununda bulunmadığı halde, bankaların girişimiyle 1985 ve 1988 yıllarında İİK. 331 - 354’te düzenlenen ve çeşitli sebeplerle borçlulara 10 günden üç yıla kadar hapis öngören düzenlemeler de, emredici hükümlere aykırı kredi sözleşmeleri gibi İnsan Haklarına aykırı kurallardır.
- Belli başlı devletlerin çek kanunlarında bulunmadığı halde, çekleri ödemeyenlere 1 - 5 yıl hapis cezası getiren ve hapis cezasını sözde para cezasının ödenmemesi şartına bağlayarak borçlunun durumunu daha da ağırlaştıran 4814 sayılı Kanunla değiştirilen 1984 tarihli ve 3167 sayılı Kanun da, bankaların girişimile getirilen hatalı ve İnsan Hakları ile Anayasanın 38. maddesine aykırı kurallar düzenlemiştir.

- Bankaların batış sebeplerini doğru tespit edemeyen Devlet, SÖZDE banka HORTUMLAMALARINI ENGELLEMEK amacıyla:

Tarihte ve halen medeni Dünyada benzeri bulunmayan ACEMİLİK ürünü 4969, 5020 ve 5021 sayılı kanunlarla,

KUSURSUZ EŞLER ile, EHLİYETSİZ ve KUSURSUZ ÇOCUKLARI da sorumlu tutmakta,

Hatta, bankaya zarar verdiği iddia edilen kimselerle, kusuru iddia olunmayan “Eş ve çocuklarının ve yakın akrabalarının” İYİNİYETLİ

ÜÇÜNCÜ ŞAHISLARLA daha önce yaptığı ve bir bölümü tapu ve gemi sicillerinde gerçekleşen sözleşmeleri geçersiz saymakta,

Bu sözleşmelerin geçerlilik derecesini tespitle görevli yargı organının yetkisine tecavüz etmekte,

Anayasanın 5, 9, 38, 41ve 48. maddelerile 1948 ve 1950 tarihli İnsan Hakları Sözleşmelerine de ters düşmesine rağmen,

ÖDEMEK ZORUNDA KALDIĞI BANKA ZARARLARINI TAHSİL EDEMEMEKTE VE KENDİ HATALARI NEDENİYLE DEVLET ZARARLARI ARTMAKTADIR.

BANKALARIN BATIŞ HASTALIĞINI YANLIŞ TEŞHİS EDİP HATALI TEDAVİ UYGULAYAN DEVLETİN YAPTIĞI VE:

- BANKALARA ZARAR VERMEKTEN SANIK YÖNETİCİ VE ORTAKLARIN KUSURSUZ “EŞ VE ÇOCUKLARINI” SORUMLU TUTAN;

- CEZA SORUMLULUĞUNU DAHA ÖNCEKİ BANKA SUÇ VE SUÇLULARI İLE, KUSURSUZ “EŞ VE ÇOCUKLARININ” MALLARINA DA UYGULAYAN,

- SANIK BANKA SORUMLULARI İLE, SANIK OLMAYAN, KUSURU DA ARANMAYAN “EŞ VE ÇOCUKLARININ” MALLARINA, HİÇBİR SAVUNMA ALINMADAN CEVAP HAKKI DA TANINMAKSIZIN “EN GEÇ 24 SAAT İÇİNDE” TEDBİR VE HACİZ KONMASINI HAKİMLERE EMREDEN,

- 12.8.2003, 26.12.2003 VE 27.12.2003 TARİHLİ RESMİ GAZETELERDE YAYIMLANDIĞI HALDE, DAHA AĞIR CEZALAR GETİREN BİRÇOK MADDELERİNİN 5.7.2003 TARİHİNDEN İTİBAREN UYGULANACAĞINI AÇIKLAYAN,

4969, 5020 ve 5021 SAYILI KANUNLARIN GEÇİCİ ve EK MADDELERİ, TÜMÜ AVRUPA KAYNAKLI:

- ANAYASA,

- MİLLETLERARASI ANLAŞMALAR,

- CEZA KANUNU, BORÇLAR KANUNU ve MEDENİ KANUN

Gibi temel yasaların YÜZDEN FAZLA EMREDİCİ HÜKÜMLERİNE AYKIRIDIR. KANUN NİTELİĞİNDEN YOKSUNDUR.

ELEŞTİRİLERİN NETİCESİ SUDUR:

Kalp sıkıntısı çekmesi nedeniyle gazetecilerin sigara içmemesini söyledikleri merhum İSMET PAŞANIN “sigara fena, fakat sigaraya hasret daha fena” şeklindeki cevaba uygun olarak:

“Bankaları hortumlamak fena, fakat bu hortumlamayı gidermek ve önlemek için, Dünya ve hukuk tarihinde benzeri görülmeyen, Anayasa ile İnsan Hakları dahil yüzlerce emredici kurallara aykırı olarak kusursuz eş ve çocukları da sorumlu tutan kanunlar daha fenadır.”

En az YÜZ EMREDİCİ HÜKME aykırı bu kanunların tasarısını hazırlayan bürokratların katmerli hataları 1796 yılında Vezir tayin edilip, teftiş ettiği Silivri hakiminin bir kararını çok hatalı bulan MEHMET HAKKI Paşanın şu ihtarını anımsatmaktadır.

“Silivri nâbi, şeriat hâini, ilâmını gördüm kakkahayla güldüm;

Meâli Hezeyan, hökmü hilâfı Kurandır; mührü müeyyedimi basarım.

Seni mahkeme kapısına asarım! “

Bu haklı eleştiriye 18. Asır şairlerimizden AŞIK DERTLİ'nin:

“Münkiri öldürmek sevabdır, amma

Zalim kadı üstümüze kan yazar.”

Şeklindeki işnelemesini de eklemek mümkündür.

PASCAL diyor ki: **“Hiçbir hata, hatalı kanunları sürdürmek kadar büyük değildir.”**

Çok işte başarılı sayın Hükümetimiz ile sayın Yasama Organımız bu hataları düzeltecek güçtedir.

ARZ VE TALEPLERİM:

1) Dilekçe hakkını düzenleyen Anayasanın 74. maddesi ile 2443 sayılı Kanuna dayalı bu dilekçemin uzman hukukçulara inceletilmesini ve yazılı raporlar alınmasını;

2) Bankaları denetlemekle yükümlü Devlet memurlarının parasal sorumluluğunu erteleyip bu sorumluluğu Devlete yüklediğinden bankaları denetlemek şöyle dursun, bankaları hortumlayan özel kişilerle işbirliği yapmasına neden olan, Anayasanın 40, 125 ve 129. maddelerile batı kanunlarının hiçbirinde bulunmayan bu anayasal kurallar doğrultusundaki Bankalar Kanununun 24. maddesinin ve diğer ilgili kanunların Devlet denetleme memurlarını denetime özendirecek, aksi halde doğrudan sorumlu tutulmasını sağlayacak şekilde değiştirilmesine yardımcı olunmasını;

- Ve bu kanun DEĞİŞİKLİĞİNDE sorumlulukları düzenleyen ve TÛM DÛNYA MEVZUATINA uygun olarak, bankalar dahil ÖZEL TÛZEL KİŞİ çalışanlarını hatalı işlemlerinden DOĞRUDAN sorumlu tutan Medeni Kanunun 50. maddesinin, Borçlar Kanununun 1 - 66. maddelerinin ve Ticaret Kanununun 336 - 340. Hükümlerinin de örnek alınmasını;

3) Gerekli resmi denetimler yapılmadığından, insan doğasında bulunan aşırı menfaat dürtüsünün etkisi altında düzenlendiği anlaşılan ve;

a) KREDİ BORÇLULARININ HER TÜRLÜ SAVUNMA HAKLARINI ELİNDEN ALIP BORÇLARINI ÖDEYEMEZ HALE DÜŞÜREN,

b) İHTİLAFLAR KONUSU VEYA BATIK ALACAKLARIN VERGİ MATRAHINDAN İNDİRİLMESİNİ DÜZENLEYEN VERGİ USUL KANUNUNUN 320 - 323. MADDELERİ GEREĞİNCE DEVLET VERGİ ALACAKLARINI DA AZALTIP, DEVLETE ZARAR VEREN,

c) NETİCEDE KREDİ ALACAKLARINI TAHSİL EDEMEYEN BANKALARI DA BATIRAN

d) VE BANKALARIN GARANTÖRÜ DEVLETE DE ÖNEMLİ ZARARLAR VEREN,

- HATALI TİP BANKA KREDİ SÖZLEŞMELERİNİN EMREDİCİ YASAL HÜKÜMLERE UYGUN HALE GETİRİLMESİNE YARDIMCI OLUNMASINI;

4) Bu konularda sayın Muhatapların yapacağı araştırma ve tasarımlarda ücretsiz yardımcı olacağımın bilinmesini;

5) Cevapların yukarıdaki adrese yazılmasını veya 0212/ 244 54 52 numaraya fakslanmasını,

Saygı ile talep ederim.

HAYRİ DOMANIÇ